

החוק בארצות ערב

3

לקט של חוקים גורדנליים

קובץ סד'

בהוצאת
מפקד ת
ג צ ל
משל"ד 1974

חוקי העניינים

עמוד

1	1. תקנות אירגון וניהול מיניסטריון החקלאות מס' 29 לשנת 1966
17	2. חוק החקלאות הכללי מס' 92 לשנת 1966
21	3. חוק החקלאות הכללי (זמני) מס' 92 לשנת 1966
24	4. תקנות אירגון וניהול מיניסטריון החקלאות מס' 135 לשנת 1966
37	5. חוק המשתלוח מס' 20 לשנת 1958

*****

אנו אל חוסיין הראשון מלך הממלכה הירדנית ההאשמית
בהתאם לסעיף (120) לחוקה,
ועפ"י החלטת מועצת השרים מיום 23.3.1966,
מצווים בהתקנת החקנות הבאות :-

חקנות מספר (29) משנת 1966

חקנות אירגון וניהול מיניסטריון החקלאות
הוצאו בהסתמך על סעיף (120) לחוקה

חקנה 1 - חקנות אלו תיקראנה (חקנות אירגון וניהול מיניסטריון
החקלאות משנת 1966), ותיכנסנה לתוקפן ביום פירסומן
בעיתון הרישמי.

חקנה 2 - יהיו למילים ולביטויים הבאים, הנזכרים בחקנות אלו,
הפירושים המיועדים להם להלן מלבד אם הכתוב מחייב
פירוש אחר :-

"הממלכה" - פירושה הממלכה הירדנית ההאשמית.

"המיניסטריון" - פירושו מיניסטריון החקלאות.

"השר" - פירושו שר החקלאות.

"הסגן" - פירושו סגן מיניסטריון החקלאות.

"המינהלה" - פירושה יחידה טכנית או אדמיניסטרטיבית
שבראשה עומד מנהל.

"המנהל" - פירושו מנהל המינהלה.

תקנה 3 - הוראות תקנות אלו תחולנה על כל היחידות הטכניות והאדמיניסטרטיביות של המיניסטריון, למעט המשרד הוויטרינרי ומשרד היערות.

תקנה 4 - המיניסטריון מורכב מהמינהלות הבאות :-

א - מינהלת התכנון והסקר.

ב - מינהלת האדמיניסטרציה הכללית.

ג - מינהלת ההדרכה והשירותים החקלאיים.

ד - מינהלת המחקר המדעי החקלאי.

תקנה 5 - הסגן יהיה האחראי ישירות בפני השר מבחינה טכנית, אדמיניסטרטיבית וכספית בכלל, באופן שיבטיח השגת מטרות המיניסטריון והחלטה בכל העניינים הכוללים פירוש המדיניות המתוכננת וביצועה, תיאום האדמיניסטרציה הפנימית וייזום הגשת הצעות הדרושות לשר לשם ביצוע המדיניות הכללית שהוטל ביצועה עליו, ומתן ההנחיות הדרושות למינהלות השונות לשם הבטחת ביצוע הפקידים את עבודתם וקיומם בתפקידיהם ולשם נקיטת הצעדים המוליכים להעלאת ושיפור רמת הביצוע במיניסטריון והבטחת הביצוע בכל שלביו.

תקנה 6 - במקרה של העדרות הסגן, ישגר השר את הפקיד הבא אחריו בדרגה בתקן המיניסטריון בכדי לקבל את תפקידיו וכל סמכויותיו, ובמקרה של השתוות בדרגה ישגר את הפקיד הבכיר באותה דרגה.

תקנה 7 - א - המנהלים, ראשי המחלקות והמדורים במיניסטריון יעיינו בחומר המובא בפני כל אחד מהם, כל אחד בהתאם לסמכויותיו ואחריותו, והם ינקטו בצעדים הדרושים אודותיו או יעבירוהו למחלקות, למדורים ולמנגנונים הכפופים להם, לשם עיון בו ונקיטת הדרוש אודותיו או מתן הערות עליו.

ב - הסגן יחתום על המכתבים היוצאים מהמיניסטרוך, למעט אותם מכתבים שהופנו לראשות השרים או שהסמכויות, עפ"י החוקים והתקנות, בנוגע להם, הואצלו לשר, השר יחתום עליהם לאחר סימונם על ידי הסגן.

ג - המנהל יחתום על המכתבים היוצאים והנוגעים לתפקידים ולפעולות של מינהלתו ואשר מופנים לתפקידים או לרשויות הנוגעות בדבר במיניסטרוך.

תקנה 8 - מינוי הפועלים היומיים והעלאת שכרם ייעשה לפי החלטת המנהל הנוגע בדבר, בהתאם לתקנות ובמסגרת לסכומים המוקצבים.

ת כ נ ו ך ו ס ק ר י ם

תקנה 9 - יוטל על מינהלת התכנון והסקרים את התפקידים הבאים :-

א - הכנת הסקרים הדרושים לשם קביעת מדיניות הפיתוח החקלאי בקווים כלליים, באופן שיחאים למשרות תוכניות הפיתוח הכלכלי, המתוכננות על ידי מנגנוני הממלכה החייבות בתכנון.

ב - סיוע למשרדים ולמינהלות הכפופות למיניסטרוך בקביעת תוכניות ומפעלי פיתוח פרטיים.

ג - סקירת התועלת הכלכלית של התוכניות ומפעלי הפיתוח השונים המודעים על ידי המשרדים הכפופים למיניסטרוך ולמינהלות המפורטות בתקנה (4) לתקנות אלו.

ד - תיאום מפעלי הפיתוח השונים לאחר שנלקח בחשבון הקשר והאינטגרציה של מפעלים אלו וזיקתם למפעלי פיתוח עזר במיניסטרוך, במוסדות ובמשרדים הממשלתיים והממשלתיים למחצה הפועלים בסקטור החקלאי, וזאת לפי תוכנית פיתוח כללית מושלמת בממלכה.

ה - פיקוח על ניהול המפעלים אשר אין להם במינהלות המיניסטריון מנגנון מיוחד לניהולם, עד להרכבת המנגנון הדרוש להם לפי החלטה ממועצת התכנון.

ו - תיאום היחסים בין מיניסטריון החקלאות, משרדיו ומינהלותיו מצד אחד ובין גופי הסיוע הטכני והארגוניים הבינלאומיים והממשלות הזרות, ובפרט בכל הנוגע בעניני המפעלים, המומחים, המשלחות והכנסים.

ז - המשך ביצוע התוכניות והגשת דוחות חודשיים עליהן למועצת התכנון הכוללים מידע מעודכן למה שבוצע, ופירוט המטרות שנקבעו בתקנון שנתי והישגיו.

ח - הכנת דוח שנתי הכולל ביצוע מעודכן של העבודות, והפיתוח שחל בסקטור החקלאי.

ט - פיקוח על התכתביות הארגונים והגופים הבינלאומיים ועבודותיהם.

האדמיניסטרציה והשירותים

הכלליים

תקנה 10- תוסל על מינהלת האדמיניסטרציה והשירותים הכלליים האחריים לעניני כספים ואדמיניסטרציה של משרדי המיניסטריון, ויהא מנהל האדמיניסטרציה והשירותים הכלליים למטרה זו, האחראי הישיר לאירגונם ולפיקוח על מנגנונם ופעולותיהם.

תקנה 11- מינהלת האדמיניסטרציה והשירותים הכלליים תורכב מהמחלקות הבאות, שסמכויותיהן ואחריותיהן נקבעו כדלהלן :-

א - מחלקת החשבונות: יוטלו עליה התפקידים הבאים :-

1 - הכנת הצעת התקציב השנתי, עריכת המסמכים ורשימות המשכורות וביצוע פקודות החלום בהתאם לחוק התקציב ולניהול הספרים ופנקסי החשבונות כנדרש על פי התקנות וההוראות הכספיות החלות על כל מינהלות המיניסטרו.

2 - הגשת דוח חודשי לכל מינהלה על מצבה הכספית.

3 - הוצאה לפועל של החייבויות הכספיות של מיניסטרו החקלאות כלפי האירגונים הבינלאומיים וביצוע פעולות חשבונאיות ופיקוח כספי בנוגע לכל המפעלים או הפרויקטים החקלאיים המשותפים אשר מוצאים לפועל במשותף עם כל אירגון בינלאומי או עם גוף לסיוע חוץ.

ב - מחלקת המחסנים והמצרכים, שיוטל עליה התפקידים הבאים :-

1 - הבטחת דרישות וצרכי כל המינהלות במה שנחוץ להם מהמצרכים, הטובין והכלים בכלל באמצעות ועדות מקומיות או ועדות משנה או באמצעות ועדות ההצעות המרכזית בהתאם לחוקים והתקנות.

2 - עריכת רשומות המלאי ופיקוח, החזקה ושמירת המצרכים, הטובין והכלים הדרושים לכל מינהלות המיניסטרו בהתאם לחוקים ולתקנות.

3 - סידור עניני שכירת מיבנים, נכסים דלא ניידים ורכישת הקרקעות הדרושות למיניסטרו וניהול רשום הקשור בהם בשיתוף עם הרשויות הנוגעות בדבר.

ג - מחלקת עניני הפקידים: יוטל עליה התפקידים הבאים :-

1 - עריכת והכנה של כל הענינים הנוגעים לפקידי המיניסטרו ומינהלותיו, לרבות עריכת רשימות המנגנון, הכנת תקני המנגנון, ההעלאות השנתיות, החזקת חיקים אישיים של רשומות שירותיהם על מנת שיתנו תמונה ברורה בכל הנוגע לפקיד בהתאם לתקנות השירות האזרחי וחקיקות אחרות כלשהם הנוגעים לפקידי הממלכה.

2 - הכנת ואירגון על הסידורים הנוגעים לפקיד המיניסטריון המשוברים או המתכוונים לשיבור במשלחות לימודיים או לאימון מקצועי מחוץ לממלכה והגשת דוחות רבע שנתיים עבורם לשר.

ד - פיקוח על התחבורה: יוטלו עליה התפקידים הבאים :-

1 - סידור השימוש באמצעי התחבורה השונים השייכים למיניסטריון ומינהלוחיו, בדיקת דוחות נסיעותיהם והוצאותיהם לדלק, והבטחת החזקתם, בתנאי שייעד לכל מינהלה המכוניות הדרושות לה ותוטל האחראיות לנסיעותיהן על מהמנהל הנוגע בדבר.

ה - הלישכה: יוטלו עליה התפקידים הבאים :-

1 - סידור עניני התכתבויות המיניסטריון בדרך כלל ומעקב אחריהן; שמירת רשומות ותיקים הדרושים ופיקוח על עבודות דפוסו וכתבנות.

2 - טיפול בשמשי המיניסטריון מבחינת חלוקת עבודתם והפיקוח עליהם לרבות האחראים על המרכזיות.

הדרכה ושירותים חקלאיים

תקנה 12 - יוטל על מינהלת ההדרכה והשירותים החקלאיים את תפקיד חינוך והדרכה החקלאי הירדני ליישום שיטות חקלאיות חדישות, העלאת כישוריו ושיפור ניצול אדמתו על ידי העברת מידע חקלאי חדיש אליו באמצעים הקיימים ועריכת הצפיות מעשיות והגשת שירותים חקלאיים בהתאם לתוכניות שתתוכננה על ידי המינהלה. מנהל ההדרכה והשירותים החקלאיים ייחשב, למטרה זו, האחראי הישיר לאירגון מינהלה זו והמפקח על מנגנונה ופעולותיה.

תקנה 13 - מינהלת ההדרכה והשירותים החקלאיים מורכבת מהמחלקות
ומהמדורים החקלאיים הבאים, במוחפצ'את ובמחוזות
שסמכותיהם ותפקידיהם מפורטים להלן :-

א - מחלקת ההנדסה החקלאית וההשקיה: תקיים תכנון,
ביצוע ואחזקת מפעלי השקעה ומיבנים בתחנות ומ
ובמשתלות ובמרכזי המיניסטריון, ותטפל באחזקת
תחנות השאיבה ותחנות החשמל ותחנות המכונות החקלאיות
לסוגיהן השונים, ותשתתף בפיקוח על עבודות התיקונים
החקלאיים אשר בביצוע המיניסטריון.

ב - מחלקת חקלאות כללית: תטפל בפעולת הרביית זרעים
משובחים בתחנות החקלאיות וחלוקת בין החקלאים;
כמו כן טיפול במרכזים מכניים לניפוי קליפות זרעים
וכן תקיים תפקיד חינוך החקלאי בנוגע לשימוש במכונות
חקלאיות ועריכת קורסים חקלאיים מתאימים ועריכת
תצפיות מעשיות.

ג - מחלקת הסטטיסטיקה החקלאית: תקיים תפקיד איסוף,
הגהה ופירסום מידע סטטיסטי חקלאי ותשקוד על שיפור
ופיתוח אמצעי איסוף מידע זה הן בכמות והן באיכות.

ד - מחלקת הגנת הצומח ומלחמה בארבה: מחלקה זו תקיים
את תפקיד חינוך והדרכת החקלאי לשיטות ולאמצעים
הכי טובים הנהוגים לשם מניעה ומלחמה במחלות חקלאיות
וקיום הצפיות מעשיות ופעולות מנע הנדרשות בחלק
מהמקרים וכן בשימוש במכשירים, בכלים ובתרופות
הקיימים למטרה זו.

ה - מחלקת הרביית העושר בבעלי חיים: מחלקה זו תקיים
תפקיד חינוך והדרכת החקלאי וסיפוק כל המידע על
אמצעי הטיפול בעושר בבעלי החיים והשבחתם והעלאת
רמת תנובתם והגשת שירותי הפרייה מלאכותיים בנוגע
לבקר לעזים, ושירותי דגירה חניס וחלוקת אפרוחים
משובחים.

ו - מחלקת נסיעת עצים: מחלקה זו תקיים תפקיד הגשת הדרכה טכנית ותוצאות מחקרים מדעיים חקלאיים לחקלאים. בכל הנוגע לזריעת עצי מטע, והטיפול בהם, ופיקוח על ביצוע חלק מתוכניות גידול עצים לפי הצורך; כמו כן תטפל בגידול שתילים של עצי הממלכה בהתאם לתוכניות הגידול ולמדיניות המיניסטריון החקלאי, וכן לפקח על תחנות ומשתלות מיניסטריון החקלאות הכפופות למחלקה ועל המשתלות הפרטיות.

ז - מחלקת גידול ירקות: מחלקה זו תקיים תפקיד הדרכת חקלאים בשטח גידול ירקות, באמצעות תצפיות מעשיות, וכן בעידוד החקלאים להכנסת שיטות טכניות חדישות בגידול ירקות בשיתוף עם המחלקות הטכניות האחרות שבמינהלת ההדרכה והשירותים החקלאיים.

ח - מחלקת ההסברה החקלאית: מחלקה זו תקיים תפקיד איסוף תוצאות המחקרים המדעיים והמידע החקלאי, ותעבדם ותעבירם לחקלאים באמצעי ההסברה השונים, אמצעי שמיעה וראייה כגון פירסום כתב עת חקלאי, פירסומי ידיעות חקלאיים, תערוכות חקלאיות, ראדיו, קולנוע, הדבקה מודעות, לוחות ותמונות וכו'.

ט - מחלקת התוכניות והאימון: מחלקה זו תקיים תפקיד הטיפול באירגון מחזורים לאימון מפקחים, ומדריכים חקלאיים בשיתוף עם המחלקות הטכניות במינהלת ההדרכה והשירותים החקלאיים וכן השתתפות בפיקוח על תחנת אימון המדריכים בבית חנניה.

תקנה 14 - בכל מרכז מוחפצה או מחוז תוקם מינהלה או תחנת ביקורת חקלאית שתכלול מספר פקידי מחלקות, המתמחים בענפי החקלאות השונים, בהתאם לדרישות הייצור ולתוכניות הגידול החקלאי במוחפצה או במחוז בתנאי שיעמוד בראש המינהלה או התחנה מנהל או מפקח חקלאי, ויוטל על המינהלות ועל תחנות הביקורת החקלאיות במוחפצ'את ;
ובמחוזות את התפקידים :-

1 - ביצוע המדיניות החקלאית שתוכנן על ידי המיניסטרוון.

2 - פיקוח על מהלך פעולות התחנות והמשתלות החקלאיות והמרכזים והמפעלים הקשורים במינהלת ההדרכה והשירותים החקלאיים.

3 - הגשת דוחות חודשיים על מהלך הפעולות והמצב החקלאי באופן כללי.

4 - הגשת דוחות סטטיסטיים חקלאיים עונתיים ודוחות ומידע אחרים אשר יידרשו על ידי המיניסטרוון.

מנהל ומפקח החקלאות במוחפצ'ה או במחוז נחשבים, למטרה זו, לאחראים ישירים על הפקידים: הכפופים להם ומפקחים על כל הפעולות המוטלות על המינהלה או על תחנת הביקורת החקלאית במוחפצ'ה או במחוז.

15 - המנהלים ומפקחי החקלאות במרכזי המוחפצ'אות ובמחוזות יהיו כפופים למנהל ההדרכה והשירותים החקלאיים.

16 - בכל נפה יוקם משרד לפיקוח חקלאי. בנפה אשר יכלול מספר מדריכים המתמחים בענפי החקלאות השונים, בהתאם לדרישות הייצור ולתוכניות הגידול החקלאי באותה נפה, בתנאי שיעמוד בראש משרד זה מפקח חקלאי נפתי שיהיה כפוף למנהל או למפקח החקלאות במוחפצ'ה או במחוז, ויהיה אחראי ישירות על הפקידים והכפופים לו ועל העבודות המוטלות על משרד הפיקוח החקלאי שבנפה.

מחקרי מדע חקלאיים

17 - יוטל על מינהלת מחקרי המדע החקלאיים את התפקידים הבאים :-

1 - סקירה וחקירת הבעיות החקלאיות אשר העומדות בפני החקלאי הירדני ומציאת הפתרונות המתאימים להן בדרך המחקר המדעי והניסויים.

2 - פירסום והפצת המחקרים וההמלצות הנובעות מהם בין החקלאיים באמצעות מינהלת ההדרכה והשירותים החקלאיים.

3 מנהל מחקרי המדע החקלאיים, ייחשב למטרה זו, האחראים הישיר לאירגון מינהלת מחקרי המדע החקלאיים והפיקוח המלא על מנגנונה ופעולותיה.

תקנה 18 - מינהלת מחקרי המדע החקלאיים תורכב מהמחלקות ומהמדורים הבאים. אחריותה ופעולותיה נקבעות כדלהלן :-

1 - מחלקת מחקר הגנת הצומח הכוללת את המדורים הבאים :-

א - מדור מחלות הצומח: יוטל עליו תפקידי סקר מחלקות הפטריות והוורוסים ופטריות האדמה, החל מהמחלות החשובים מבחינה כלכלית, לאחר מכן סקירת השיטות המדעיות לשם מניעת מחלות אלו, מלחמה בהן או צימצומן ולימוד סוגי הריפויים המתאימים ואמצעי המנע הפעילים יותר.

ב - מדור החרקים: תפקידו לחקור סוגי החרקים החקלאיים ומתן עדיפות לחקר החרקים המזיקים מבחינה כלכלית, דרכי ההגנה נגדם או השמדתם, חקירת סוגי חומרים מתאימים להדברת חרקים, שיטות לחימה יעילות יותר ועריכת מפתח אלפוני לחרקים המזיקים בכל יבול.

כמו כן יתכנן תוכניות שיבטיחו את אירגון המחקרים בצורה נכונה בהתחשב בקואופרציה האיזורית.

ג - מדור העשבים המזיקים: יערוך מיון העשבים המזיקים באיזורי שלחין ובאיזורי בעל ויחקור אמצעי השמדתם בצורה מכנית, או ינהיג קורסים חקלאיים או ישתמש באמצעי הדברה שונים ויקיימם אמצעים אלו מבחינה כלכלית.

2 - מחלקת יבולי השדה: הכוללת את המדורים הבאים :-

א - מדור גידול חיטה ושעורה: יקיים סקר להשבחת אמצעי גידול שני יבולים אלו ויקבע את הסוגים המתאימים לחנאי הסביבה השונים ולהמציא סוגים חדשים וריבויים, עם בדיקת הסגולות במעבדה, ולפעול בשיתוף עם מינהלת ההדרכה והשירותים לשם עידוד התקלאים לבחירת הזרעים המשובחים, וזאת על ידי הוצאת תעודות מיוחדות לזרעים משובחים וקיום פיקוח טכני ושירותי מעבדה הדרושים.

ב - מדור השבחת הדגנים: מדור זה יקיים סקר על הסוגים השונים של היבולים הראשיים האחרים ושיטות ואמצעי גידול זריעה, קציר, דישה ואחסון חדשים וכל האמצעים שיובילו להוזיל עלות גידול יבולים אלו והמצאת השיטות הדרושות לכך.

ג - מדור יבולי תעשייה: יקיים עריכת מחקרים הנוגעים ליבולים תעשייתיים וחקירת אפשרות הכנסת גידול סוגי יבולים חדשים, אשר יעזרו לסיפוק חומרי גלם הדרושים לתעשייה חקלאית הנחוצה לארץ.

3 - מחלקת הנטיעות הכוללת את המדורים הבאים :-

א - מדור גידול ירקות: יטפל בסקירת וקביעת הסוגים המושבחים של הירקות החשובים ויקח בחשבון הרבייה זרעי הסוגים המושבחים כדי לספקם לחקלאי. תכנית מחלקה זו כוללת איזורי שלחין בדרגת עדיפות ראשונה ולאחר מכן איזורי בעל שבהם אפשר לגדל ירקות קיץ בהצלחה.

ב - מדור נטיעת עצים: יטפל בעניני נטיעת עצים באיזור הבקעה ובפרט :-

1 - בננות, הדרים ועצי תמר עם אפשרות לנטיעת עצי פרי אחרים.

2 - חקירת נטיעת העצים באיזור בעל מבחינת
קביעת הסוגים המתאימים לאיזורים השונים
ודרכי הטיפול בהם.

4 - מחלקת הקרקע וההשקיה הכוללת את המדורים הבאים :-

א - מדור הדשנים ובדישון, חטפל בחקירת השפעת
הדשנים השונים מבחינת הכמות והסוג ובפרט
על גידולי שלחין ובעל שונים, לחלק מהיבולים
החשובים, וכך חקירת שיטות ומועדי הוספת הדשנים
השונים והשפעתם על הגידול. פעולות מדור
זה כוללות גם חקירת הקשר בין בדיקת הקרקע
ובדיקת העלים בשלבי הגידול השונים, לחלק
מהצמחים הראשיים, על מנת לגלות שיטה מהירה
להכרחת חוסר חומרי תזונה בצמח או בקרקע.

ב - מדור המעבדות: יטפל בבדיקת דוגמאות מהאדמה,
מהמים או מחומרי לתזונה וכדומה אשר מובאים
על ידי החקלאים, המשרדים ומוסדות הממשלה
האחרים עם מתן עדיפות לבדיקות מיוחדות הנוגעות
לחקרי מדע חקלאיים.

ג - מדור מחקרי ההשקיה ושימור הקרקע: יטפל
בחקירת אמצעי ההשקיה השונים והמלצה על השוב
ביותר בנוגע לגידול ולאיזור, עם חקירת כמויות
המים הדרושים לגידולים השונים, המדור יפעל
לחקירה ולהמלצה על אמצעי שימור הקרקע של
אדמות השלחין והבעל.

5 - מחלקת נכסי בעלי חיים הכוללת את המדורים הבאים :-

א - מדור להשבחת בעלי חיים מניבים ועופות, ויטפל
בחקירת אמצעי השבחת נהבקר המקומי כגון בחירה,
טיפול, הזנה ועריכת סקרים על הבקר המיובא,
התאקלמותו ושמירה עליו וכן הכבשים העואסי,
העוזים המקומיים והעופות, במטרה להשביח ולהעלות
כושר תנובתם.

ב - מדור המספוא והמרעה : יטפל בעריכת סקרים בנוגע לאמצעי השימור על המרעות הטבעיים והחזרת כושר צמיחתם כמו כן יחקור הכנסת גידולי מספוא בהשקיה או בלי השקיה, והמלצה על מדיניות שיש לנהוג לפיה שבתחום זה ונכללים בתחום תפקידי מדור זה, סקב. חומרי המזון הקיימים וגידול מספוא מהם לסוגי בעלי החיים השונים.

ג - מדור תעשיית החלב - יטפל בחקירת אמצעי תעשיית החלב המקומי ושיפורו.

6 - מחלקת ניהול החוות והכלכלה החקלאית: תטפל בחקירת דיני הקרקעות החקלאיות וקשר החקלאי עם בעל האדמה ומידת השפעת הדבר בתחום זה על גידול היבול החקלאי וכך עריכת סקרים בנוגע לתכניות הטובות ביותר הדרושות להקמת בחים ושבילים בחוות, ואירגון רשומותיהן בהתאם לשיטות הניהול החדשות.

תקנות כלליות

תקנה 19 - א - תורכב מועצה חקלאית מייצעת עליונה מאת השר כיושב ראש ומאת סגן המיניסטרו כסגן ליושב ראש ופ-(11) חברים, מהם ארבעה מהסקטור הפרטי ושבתירתם תהיה עפ"י החלטה ממועצת השרים, לפי המלצת השר, בתנאי שהדבר יהיה כחוק בצו המלכותי ויהא תפקיד מועצה זו מייצג שיכלול סקירת הענינים שיובאו בפניו והבעת דעה עליהם ותהא לה הזכות ליזום הבעת דעה בנושאים הכלולים בתחום סמכותה והשר רשאי להטיל תפקיד מיוחד על אחד או יותר מחבריה.

ב - המועצה המייצגת תתקנס לשיבתה, בהזמנת היושב ראש, פעם בכל שלושה חודשים, ובכל פעם שיראה צורך בכך, במקום ובמועד שיקבע לאסיפה.

תקנה 20 - א - תורכב במיניסטריִון מועצה שתיקרא (מועצת התכנון)
בראשות סגן המיניסטריִון וחברות מנהלי מינהלות
המיניסטריִון, שמתפקידו קביעת ואישור המדיניות
הכללית למיניסטריִון ותוכניות העבודה השנתיות ובדיקת
העבודות והמפעלים שהושלמו ואישור החלטות מתאימות
לשם האצת ביצועם.

ב - מועצת התכנון תתכנס במיניסטריִון פעם בכל שלושה
חודשים, ובכל פעם יש צורך בכך, עפ"י הזמנה מראש
המועצה.

תקנה 21 - א - שמות המשרות בתקן המיניסטריִון יהיו כדלהלן :-

1 - סגן מיניסטריִון.

2 - מנהל.

3 - מומחה.

4 - חבר תכנון.

5 - ראש מחלקה.

6 - מנהל חקלאות.

7 - מומחה.

8 - מנהל החנה.

9 - מפקח.

10 - ראש מדור.

11 - קצין מחקר.

12 - ראש לשכה.

13 - חשב.

14 - עוזר מחקר.

- 15- עורך.
- 16- מדריך.
- 17- אחראי.
- 18- לבלר.
- 19- כחנן או כחבניח.
- 20- עוזר שדה ומעבדה.
- 21- מודד.
- 22- שרטט.
- 23- מכונאי.
- 24- מפקח עבודות.
- 25- נהג.
- 26- טכנאי.
- 27- אחראי על מחלקה.
- 28- מחסנאי.
- 29- שמש.
- 30- שומר.
- 31- סבל.

ב - פקידי המיניסטריון אשר חופסים משרות, בעת ביצוע חקנות אלו, ושאינם רשומים בקיסקה (א) הקודמת, ייקראו בשמות המשרות החדשות, הנזכרים בפיקסה האמורה, כפי שיחליט השר מבלי שיהא צורך להוציא צו מינוי חדש מאת הרשות המוסמכת, ויש להסתפק בהוצאת רשימת אירגון בכך, חתומה מטעם השר והסגן.

תקנה 22 - תקנות הפקידים ותקנות אחרות הנוגדות את הוראות תקנות
אלו תהיינה בטלות

אל חוסיין בן טלאל

23.3.1966

שר האוצר
עז אל דין אל מופתי

שר הפנים ושר המדינה לעניני
ראשות השרים

ראש השרים ושר ההגנה
וצפי אל - תל

שר המשפטים
סמעאן דאוד

שר התחבורה, טלגראף ודאר
פצ'ל אלדלקמוני

שר הבריאות
אזמד אבו קורה

שר הפנים לעניני עיריות
וכפרים
קאס אל רימאוי

שר הענינים הסוציאליים והעבודה
צאלח ברקאן

שר הכלכלה הלאומית
חאטם אל-זועבי

שר התחבורה, נמל תעופה
ומסילת ברזל
סעיד אל דג'אני

שר החינוך והתרבות
דוקאן אל-הינדאוי

שר העבודות הציבוריות
יחיא אל-חטיב

שר החוץ
אקראם זעיתר

שר מדינה לעניני ראשות
השרים
מוחמד טוקאן

שר החקלאות
אסמאעיל חוג'אזי

שר הבנייה והפיתוח
הצפת קמאל

שר ההסברה
עבדול חמיד שרף

אנו, אל חוסיין הראשון מלך הממלכה הירדנית ההאשמית
לפי סעיף קטן (1) לסעיף 94 לחוקה
ועל סמך החלטת מועצת השרים מיום 21/9/1966
מאשרים - לפי סעיף (31) לחוקה - את החוק הזמני דלקמן
ומצווים לפרסמו, לחת לו חוקף זמני ולהוסיפו לחוקי הממלכה
על יסוד הבאתו בפני מועצת האומה במושבה הראשון.

חוק זמני מס' (92) לשנת 1966

חוק החקלאות הכללי

1. סעיף 1. לחוק זה ייקרא "חוק החקלאות הזמני לשנת 1966"
והוא יכנס לתוקפו עם פרסומו בעיחון הרשמי.
2. סעיף 2. משרד החקלאות יתווה מדיניות פיתוח חקלאי לממלכה,
בשיחוף פעולה עם כל המחלקות והמוסדות הממשלתיים
והלא ממשלתיים הנוגעים בדבר, ויעשה למען החלקה
באמצעים שייראו לו מתאימים לשם הגשות המטרות שנקבעו
ותאום תוכנית הפעולה הדרושה.
3. סעיף 3. משרד החקלאות יפקח על כל הפעולות והעבודות החקלאיות
אירגונן, פיתוחן והביקורת עליהן כדי להעלות את רמת
החקלאות הירדנית ולהגדיל את ההכנסה הלאומית מהסקטור
החקלאי; כלולים בכך כלהלן:
א. מחקרים מדעים חקלאיים, ובמיוחד השימושיים מבניהם.

- ב. הגשת שרותים והדרכה חקלאיים לחקלאים בכל תחומי החקלאות והפצת השכלה חקלאית ביניהם.
- ג. גדול נטעים, שתילים, זרעים, בעלי חיים עופות ודגים מן הסוגים המשובחים.
- ד. מלחמה בארבה, מלחמה במזיקים חקלאיים ופעולות הסגר חקלאי.
- ה. פיתוח והגנה על המשק החי, ואירגון העניינים הקשורים בו, תוצרתו ופעולות ההסגר הווטרינארי.
- ו. פיתוח חיות המיים, העופות ובעלי החי היבשתיים, השמירה עליהם והסדרת הצייד.
- ז. הגנה על האדמה מפני סחיפתה, אחזקתה ושמירת המיים.
- ח. פיתוח משק היערות, אחזקת קרקעות היער והדאגה להסדרת אזורי היער.
- ט. הגנה ופיתוח של שדות המרעה הטבעי והסדרת המרעה בהן.
- י. הגבלת ניצול הקרקעות החקלאות בהתאם לאופייין ליכולתם היצרנית ולמדיניות הייצור החקלאי.
- כ. הגנה על התוצרת החקלאית ותוצרת החי מפני תחרות זרה, ובשיתוף עם המחלקות הנוגעות בדבר - הדאגה לפיתוח ועידוד תעשיות חקלאיות.

ל. הסדרת יסודות השימוש בחומרי הייצור החקלאי ותוצרת החי כגון זבלים, זרעים, רפואות, מטעים, מספוא, מכוונות חקלאיות וכ"ו, וקביעת מחיריהם בעת הצורך.

מ. שיחוף פעולה עם המחלקות הנוגעות בדבר באירגון ופיתוח פעולות שיווק התוצרת החקלאית ותוצרת החי המקומיות והמיובאות.

סעיף 4. שר החקלאות רשאי להקים את המנגנונים הטכניים והמנה-ליים הדרושים לביצוע מטרות חוק זה, ולדאוג להמצאת האמצעים ההכרחיים לכך שהמנגנונים האלה בצעו את עבודתם בשלמות.

סעיף 5. מועצת השרים, על סמך המלצה שר החקלאות, רשאית להתקין את התקנות הדרושות לביצוע הוראות חוק זה ולהגשמת מטרותיו, לרבות קביעת האגרות שהיגבינה כנגד השרותים החקלאיים והקנסות והעונשין שיוטלו בשל עבירה על חוק זה.

סעיף 6. שר החקלאות רשאי לקבוע את מכירת התוצרת החקלאית ותוצרת החי בתחנות ובמרכזי משרד החקלאות.

סעיף 7. חוק זה מבטל את חוק החקלאות הכללית מס' 37 לשנת 1962 ואת החוק לתיקון חוק החקלאות הכללי מס' 19 לשנת 1966, ובלבד שכל התקנות שהותקנו לפיהן חישארנה

תקפות עד אשר תוחלפנה בתקנות חדשות שתוחקנה לפי

חוק זה.

סעיף 8. ראש הממשלה ושר החקלאות ממונים על ביצוע הוראות חוק ז

אל חוסיין אבן טלאל

21/9/1966

אסמאעיל חב'אזי

שר החקלאות

וצפי אל - תל

ראש הממשלה

*****

אנחנו, אל חרטיין הראשון מלך הממלכה הירדנית ההאשמית
על - פי ס"ק 1 מסעיף 94 מהחוקה
ובהסכמתך על ההלטה מונעת חריש מתאריך 21/9/1966
מאשרים - על פי סעיף 31 מהחוקה - את החוק הזמני הבא,
מכונים להוציאו, לתת לו תוקף זמני ולהוסיפו לחוקי הממלכה
על יסוד הגשתו למועצת הנאומה במועצה הראשון אנוהל.

חוק זמני מס' 92 לשנת 1966*

חוק החקלאות הכללי

1. סעיף 1. חוק זמני זה ייקרא "חוק החקלאות הכללי לשנת 1966"
והוא ייכנס לתוקפו החל מתאריך טירסומו בעיתון הרשמי.
2. סעיף 2. מיניסטרוון הבריאות אחראי להתווית מדיניות עיתות חקלאי
לממלכה הוך שיתוף פעולה עם כל המישודים והטוסדות המטל-
חיים ואלה שאינם ממעלתיים בעלות נביעה בדבר מיניסטרוון
יפעל למען יישום ידניות כזאות באמצעים שייראו יו
כנכונים להגשמת זמטרות שנקבעו ולתיאום תוכנית העבודה
הדרושה.
3. סעיף 3. מיניסטרוון החקלאות ימקח על כל המנילויות והמילונ
החקלאיות, אירגונן, פיתוחן והפיקוח עליהן במטרה להטלות
את רמת החקלאות הירדנית ואת ההבנסת ולאוומית בהקטור
החקלאי. חפקידיו של המיניסטרוון כוללים:
  - א. מחקרים מדעיים חקלאים ובמיוחד אלה המעשיות.
  - ב. מתן שירותים וייעוץ חקלאי לחקלאים בכל עתות החקלאות
והפצת השכלת חקלאית בקרבם.
  - ג. גידול עצים, שתילים, זרעים, בעלי חיים, עמנות ורגים
מהסוגים המשובחים.
  - ד. מלחמה בארבה ובשדפון חקלאי ובפולוח היגד חקלאי.

* גורמת בעיתון הרשמי מס' 1957 מתאריך 22/10/1966

ה. פיתוח ושמירה על העושר בבעלי החיים, אירגון העניינים הקשורים בהם **מוצריהם** ופעולות ההסגר הרפואי הוטרוארי פיתוח , העופות וחיות היבשה, השמירה עליהם ואירגון ציידם.

ז. שמירה על הקרקע מהסחף ושמירת המים.

ח. פיתוח העושר ביערות שמירת קרקעות היערות ופעולה למען אירגון איזור היערות.

ט. שמירת ופיתוח שדות המירעה הטבעיים ואירגון הרעייה בהם י. הגבלת ניצול הקרקעות החקלאיות בהתאם לטבעם, זאפים ויכולת פוריותם וקביעת מדיניות התוצרת החקלאית.
ה. הגנת התוצרת החקלאית ותוצרת בעלי החיים מיבוא מתחרה ופעולה, יחד עם המשרדים הנוגעים בדבר, למען פיתוח ועידוד התעשיות החקלאיות.

ל. אירגון יסודות השימוש בחומרים הייצור והתנובה של בעלי החיים, כגון: זבל, זרעים, תרופות, עצים, מטפוא המכשירים החקלאיים ואחרים, קביעת מחיריהם בעת הצורך.
מ. שיתוף פעולה עם המישרדים המוסמכים באירגון ופיתוח פעולות שיווק המוצרים החקלאיים ומוצרי בעלי חיים, המקומיים והמיובאים.

4. תקנה 4. שר החקלאות יקים את המנגנון המקצועי והמנהלתי הדרוש לביצוע מטרות חוק זה ויפעל למען מתן האמצעים ההכרחיים לביצוע מנגנון זה תפקידיו בשלמות.

5. תקנה 5. מועצת השרים בהסתמך על המלצה שר החקלאות- תוציא את התקנות ההכרחיות לביצוע הוראות חוק זה והגשמת מטרותיו, לרבות קביעת האגרות הניגבות תמורת השירותים החקלאיים, הקנסות והעונשים הנובעים מהפרת חוק זה.

6. תקנה 6. שר החקלאות רשאי לקבוע את מחירי מכירת המוצרים החקלאיים ומוצרי בעלי החיים בתחנות ומרכזי מיניסטריון החקלאות

7. תקנה 7. חוק זה מבטל את חוק החקלאות הכללי מס" 37 לשנת 1962 וחוק התיקון לחוק החקלאות הכללי מס" 19 לשנת 1964, כך שכל התחנות שהוצאו על - ידו תישארנה ברות חוקן, עד אשר תוחלפנה בתקנות חדשות שיוצאו על - פי חוק זה.

תקנה 8. ראש השרים ושר החקלאות אחראים לביצוע הוראות
חוק זה.

אל חוסיין אבו שלא

21/9/1966

ראש השרים
וצפי אל-חל

שר החקלאות
אסמאעיל חג'אגי

* * *

אנחנו, אל הוסיין הראשון מלך הממלכה הירדנית ההאשמית
על - פי סעיף 120 מהחוקה
ובהסתמך על ההלמת מועצת השרים שנאריך 17/10/1966,
מצווים עם ההקנת התקנות הבאות.

תקנות מס' 135 לשנת 1966*

תקנות ארגון וניהול מיניסטרוך החקלאות

הוצאו בהסתמך על סעיף 120 מהחוקה

תקנה מס' 1. תקנות אלו תיקראנה "תקנות ארגון וניהול מיניסטרוך
החקלאות לשנת 1966" והן תיכנסנה לתוקפן החל
מתאריך 1/1/1967.

תקנה מס' 2. למילים ולביטויים הבאים הניזכרים בתקנות אלו,
יהיו הפירושים המיועדים להם להלן; אלא אם תקטור
הדברים מורה אחרת.

הממלכה: הממלכה הירדנית ההאשמית
המיניסטרוך: מיניסטרוך החקלאות.
השר: שר החקלאות.
הסגן: סגן שר החקלאות.
המינהלה: יחידה שבנית ומינהלית בעלת תקציב
עצמי במסגרת המיניסטרוך, ובראשה עומד
מנהל כללי.
המנהל: מנהל כללי של המינהלה.
המועצה: מועצת התיכנון.

תקנה 3. הוראות תקנות אלה תחולנה על מנגנוני המיניסטרוך
הבאים:

- א) מועצת התיכנון.
  - ב) מינהלת קשרי החוץ וההסברה החקלאית.
  - ג) מינהלת ההדרכה והשירותים החקלאיים.
  - ד) מינהלת המחקר המדעי החקלאי.
  - ה) המינהלה הוטריונרית ובריאות בעלי החיים.
  - ו) מינהלת הקרקעות המירעה ושימור הקרקע.
  - ז) המחלקות המינהליות.
  - ח) מינהלות החקלאות במחוזות.
- * נורסס בעיתון הרשמי מס' 1961 מיום 2/11/1966

4. הסגן יהיה אחראי ישירות בפני השר על כל מנגנוני המיניסטריון שנקבעו בחקנה (3) מחקנות אלה, מבחינה טכנית, כספית ואדמיניסטרטיבית בעניינים אשר לא צוינו בחקנות השרות האזרחי מס' 23 לשנת 1966 על תיקוניהן או כל חקיקה אחרת חקפה, בתנאי שהוא בחוום סמכותו של ראש המינהלה.

5. המנהל ייחשב אחראי באופן ישיר בפני הסגן על כל פעולות המינהלה, הפעולות המקצועיות, הכספיות והאדמיניסטרטיביות, ומוקנות לו הסמכויות המוענקות לסגן השר כפי שאוזכר בטעיפי חקנות השרות האזרחי, מס' 23 לשנת 1966, או בתיקונים שחלו בהן.

6. במקרה של העדרות הסגן, ימנה השר כדי למלא את תפקידו וכל סמכויותיו - את הפקיד אשר יבוא אחריו דרגתו בחקן המיניסטריון, ובמקרה של שוויון בדרגות ימנה את הפקיד הבכיר ביותר שבמיניסטריון.

7. הסגן או המנהל יתתמו על כל המכתבים היוצאים מהמיניסטריון, מינהלותיו ומנגנונו - כל אחד בחוום סמכותו-למעט מכתבים המופנים אל ראשות מועצת השרים או את אלה אשר נקבע שהחתימה עליהם חייבת להתבצע ע"י השר על - פי החוקים וההקנות. כן יש להוסיף לכך את המכתבים שמהותם היא אישור מדיניות כללית או עיקרון בעל חשיבות.

8. מינוי והעלאה משכורות הפועלים היומיים וכך סיום עבודתם, ייקבעו ע"י החלטת המנהל או מי שימונה על ידו למטרה זאת.

מועצת התכנון

חקנה 9 מועצת התכנון במיניסטריון תורכב מאלה:

יושב ראש

(א) הסגן-

ב) מנהלי המינהלות העצמאיות הנזכרות.
בס"ק ב, ג, ד, ה, ו, מחקנה 3
של תקנות אלה
חברים

ג) 1 מבכירי פקידי המיניסטריון
ששמו יקבע ע"י השר
סגן היושב ראש

תקנה 10. למועצה ייבחר מזכיר על פי החלטת המועצה בתנאי שתאושר
ע"י השר.

תקנה 11. להלך התפקידים והמשימות המוטלות על המועצה:

א) קביעת המדיניות הכללית לגבי פיתוח החקלאות
בממלכה באופן ובצורה שיעלו בקנה אחד עם המדיניות
הכלכלית הכללית המותרות ע"י הממלכה.

ב) פיקוח על ביצוע התוכניות אשר תיקבענה ע"י מינהלות
המיניסטריון להגשמת מדיניות פיתוח חקלאי.

ג) הערכת הפעולות וההישגים שהושגו והכוונת המינהלות
הנוגעות בדבר לאימוץ שיטות אשר יובילו להגשמת
המטרות אשר נקבעו בתוכניות הפיתוח.

ד) מתן סיוע למשרדים ולמינהלות לפתור את הבעיות
העומדות בפניהם והתמיכה בהם מבחינה טכנית וחומרית.

ה) אירגון הקשרים בין המיניסטריון ואירגוני העזרה מחו"ל
האירגונים בבין לאומיים והממשלות הזרות.

ו) אישור הדו"חות השנתיים של פעולות המיניסטריון
ומנהלותיו.

ז) אישור תוכנית החקציב השנתי של המיניסטריון ומשרד-
דיו לפני הגשתו למינהלת החקציב והמשרדים הנוגעים
בדבר.

מינהלת קשרי החוץ וההסברה החקלאית

תקנה 12. להלן המשימות המוטלות על מינהלת קשרי החוץ וההסברה החקלאית.

(א) פיקוח על אירגון חליפת המכתבים עם האירגונים העולמיים והגופים הבין לאומיים וכן הכנת המחקרים והדו"חות הדרושות לוועידות ולכינוסים המדעיים והכנת תוכניות ההסכמים המישניים והבין לאומיים הקשורים בתוכניות החקלאות.

(ב) איסוף, סיווג, חיובג והפצת האינפורמציה הסטטיסטית-טית החקלאית וכן חתירה למען השבחת ופיתוח האמצעים לאיסוף אותה אינפורמציה- מבחינה כמותית ואיכותית- וכן מתן סיוע למשרדי המיניסטריון האחריים להשגת האינפורמציה הסטטיסטית הדרושה לפעולות אותם המישרדים.

(ג) הכנת פירוט מדעיים והדרכתיים וכן כתיב עת חקלאיים, מדבקות, תמונות, סרטים, חירוכות ותוכניות ברדיו והטלוויזיה להפצת תודעה והשכלה חקלאית בין האזרחים.

תקנה 13. מינהלת קשרי החוץ וההסברה החקלאית, הקבועה בתקנה הקודמת, תכלול אח המחלקות המיקצועיות הבאות:

- (א) מחלקת קשרי החוץ.
- (ב) המחלקה לסטטיסטיקה חקלאית.
- (ג) המחלקה להסברה חקלאית.

מינהלת ההסברה והשירותים החקלאיים

תקנה 14. להלן משימות מנהלת ההדרכה והשירותים החקלאיים:

(א) **התדרת** תודעה לחקלאי והדרכתו לאימוץ אמצעים טכניים חקלאיים מאמימים בכל שיטות ההדרכה.

ב) מתן שירותים חקלאיים לחקלאים בהתאם לעקרונות שייקבעו ע"י המינהלה.

ג) פיקוח מקצועי ואדמיניסטרטיבי על החתנות והמשחלות השייכות למיניסטריון. למעט החתנות והמשחלות השייכות למינהלת הקרקעות ומנהלת המחקר המדעי חקלאי.

תקנה 15. מנהלת ההדרכה והשירותים החקלאיים תכלול את המחלקות הטכניות הבאות:

א) מחלקת ההנדסה החקלאית וההשקיה

המחלקה תהיה אחראית על תכנון, ביצוע ואחזקת מפעלי ההשקיה, המיבנים בחתנות, **המשחלות** ומרכזי המיניסטריון כן תפקח המחלקה על אחזקת יחידות השאיבה, החשמל והמכונות החקלאיות, על כל סוגיהן, אשר בבעלות המיניסטריון, וכמו כן היא תפקח על מפעלי הרפורמה החקלאית.

ב) מחלקת עבודות הפלחה

המחלקה תהיה אחראית, תוך שיתוף פעולה עם מינהלת המחקר החקלאי **המדעי**, וכן על פיקוח על פעולות הרבייה הזרעים המשובחים והיא תפיץ שיטות אלה בקרב החקלאים ומינהלת מרכזי הניפוי המיכניים.

ג) מחלקת הגנת הצומח והמלחמה בארבה

1. המחלקה תהיה אחראית, תוך שיתוף פעולה עם מנהלת המחקר החקלאי המדעי, על הפיקוח על מחלות הצומח, **החרקים** מטוכנים האפידמיים והאנדמיים, והיא תפקח בצעדים שיבטיחו את המלחמה בהם על פי החוכמה שהאושר על ידי המינהלה כן תהיה אחראית המחלקה על קביעת המיפרטים הנוגעים לתרופות החקלאיות, הפיקוח על אירגון ייבואן, קנייתן, השימוש בהן ומתן ההוראות הנוגעות לכך.

2. המחלקה תהיה אחראית, בשיתוף פעולה עם האירגונים המקומיים והבין-לאומיים, על הפעולות למלחמה בארבה, על כל סוגיו - בתוך הממלכה ומחוץ לה באופן אשר ייקבע ויוגדר ע"י ההסכמים בין **מדינות** או ההסכמים הבין-לאומיים.

ד) מחלקת פיתוח הרביית אוצר בעלי חיים

המחלקה תהיה אחראית לספק לחקלאי את כל האינפורמציה על אמצעי הטיפול באוצר בעלי חיים, השבתתם והעלאת תנובתם והגשת השרותים הדרושים לכך.

ה) מחלקת נטיעת העצים

המחלקה תהיה אחראית על ייצור והפצת העצים המנובים בהתאם לתוכניות הפיתוח החקלאיות שנקבעו, וכן היא תהיה אחראית על הפיקוח המקצועי על המשתלות הפרטיות, במסגרת החוקים והתקנות, וביצוע תוכניות הפיתוח לנטיעת עצים.

ו) מחלקת גידול ירקות

המחלקה תהיה אחראית, בשיתוף פעולה עם מינהלת המחקר המדעי החקלאי ומנגנון השיווק החקלאי, על עידוד החקלאים בשימוש בזרעים ובמכסות הזרעים המשובחים לירקות, זרעים, שיפוחים ומתן העזרה לשיווקם.

ז) מחלקת הטכניות וההדרכה

המחלקה תהיה אחראית על אימוץ קורסים להדרכה תוך שיתוף פעולה עם המחלקות הטכניות במינהלה או במיניסטריונים ובמוסדות הנוגעים בדבר כמו כן היא תפקח על מרכזי הדרכת המדריכים החקלאיים.

מינהלת המחקר החקלאי המדעי

תקנה 16. מחלקת המחקר החקלאי המדעי תבצע את התפקידים הבאים:

א) חקירת הבעיות החקלאיות, העומדות בפני החקלאי הירדני וכן **מציאת** הפיתרונות המתאימים להן, באמצעות מחקרים מדעיים וניסויים מעשיים.

ב) עשיית המחקרים הדרושים לפיתוח החקלאות בממלכה באמצעות הכנסת חוצרות ושיטות חקלאיות מתאימות.

ג) החירה, תוך שיתוף פעולה עם משרדי המיניסטרוון השונים, ללימוד הבעיות החקלאיות על מנת למצוא את הפתרונות המעשיים המתאימים.

תקנה 17. מנהלת המחקר החקלאי המדעי תכלול את המחלקות המקצועיות הבאות:

א) מחלקת מחקר הגנת הצומח
עם מהלכה זאת קשור אגף מהלות הצומח, החרקים והעשבים המזיקים.

ב) מחלקת מחקר יבולי העדרות
עם מהלכה זאת קשור האגף לגידול והשבתה הגרגירים והיבולים התעשייתיים והרפואיים.

ג) מחלקת מחקר הגבנות
עימו קשור האגף לגידול ירקות, עצים וצימחי נוי.

ד) מחלקת מחקר הקרקע וההשקיה
עימו קשורים אגפי הזבל והזיבול וכן אגפי המחקרים ההשקיה והשמירה על הקרקע ומעבדות הכפופים להם.

ה) מחלקת מחקר אוצר בעלי החיים
עימה קשורים אגפי השבתה בעלי החיים המניבים, העופות הדגים וכן האגפים ללימוד הקשור במיסתוא, שדות המירעה ותעשיית תוצרת החלב.

ו) מחלקת מחקרי מינהלת המשקים והכלכלה החקלאי
המחלקה תהיה אחראית על למידת וחקירת שיטות הבעלות על קרקעות החקלאיות וניצולן, הקשר שבין המשקים לבעל הקרקעות ומידת השפעת עובדה זאת על הייצו החקלאי - כן ממונה המחלקה על למידת התוכניות הטובות ביותר הנחוצות להקמת האיחוד החקלאי, על פיקוח על תחנות המחקר החקלאי המדעי, התאמת תוכניות המחקר החקלאי המדעי והפיקוח עליהם, איסוף, סינון והכנת הדו"חות המקצועיים הקשורים למחקרים המדעיים.

המנהלה הווטרנארית לבריאות בעלי החיים

חקנה 18. להלן תפקידי **המנהלה** הווטרנארית ובריאות בעלי החיים:

(א) טיפול מונע נגד מחלות בעלי חיים, אפידמיולוגיה מדבקות ואנדמיות, וכך מחלות מגפתיות קבוציות או מחלות העוברות מבעל חיים לאדם, חקירת אותן מחלות והמלחמה נגדן.

(ב) טיפול בחיות שבבעלות המיניסטריון או המוסדות הממשלתיים.

(ג) עשייה למען הפצת תודעה בריאותית בטיפול בבעלי חיים.

(ד) בדיקת הדגים הטריים והמוקפאים וקביעת מידת כשירותם לצריכה חזונית.

(ה) ביקורת ופיקוח על **אורות הסוסים והפרות מיכל**-אות הצאן, לולי העופות, ברכות הדגים, בתי המטבחיים, מקומות השחיטה ופסולת בעלי החיים על מנת **לוודא** שהם ממלאים אחר חנאי ודרישות הבריאות.

(ו) בדיקת בעלי החיים ומוצרי בעלי החיים על מנת **לוודא** שהם אינם נגועים במחלה ושהם כשירים לצריכה חזונית.

(ז) פיקוח וווטרנארית על בני החיות.

חקנה 19. המינהלה הווטרנארית לבריאות חכלול את המחלקות המקצועיות הבאות:

(א) מלחמה נגד המחלות המדבקות של בעלי החיים.

(ב) מחלות העופות

(ג) המעבדות

(ד) **ההסגרים** הרפואיים הווטרנאריים.

(ה) פיקוח על מוצרי בעלי החיים והדגים.

(ו) הרוקחות והתרופות הווטרנאריות.

מינהלת היערות, המירעים ושמירת הקרקע

תקנה 20. להלן תפקידי מנהלה זאת:

- א) שמירה על איזורי החורשות הטבעיים, פיתוחם וניצולם תוך אימוץ השיטות המדעיות הטובות ביותר.
- ב) ביצוע פעולות לשמירה על הקרקע שיעלו בקנה אחד עם מדיניות הפיתוח החקלאי תוך שיתוף פעולה עם המחלקות האחרות בעלות הנגיעה בדבר.
- ג) פיתוח שדות המרעה הטבעיים, השמירה עליהם ואירגון ניצולם תוך שיתוף פעולה עם המחלקות האחרות הנוגעות בדבר.
- ד) התווית מדיניות ייעור קבועה כדי לנצל את אדמות האוצר הרשומות כשטח יערות או אשר ניתן ליערן, אהה היא אם הן בבעלות האוצר או שהן שייכות למוסדות או ליחידים.
- ה) קביעת תוכניות לדרכים בתוך שטח היערות ואיזורי שמירת הקרקע והמירעים.
- ו) שיתוף פעולה עם המשרדים והמוסדות הנוגעים בדבר למען הקמת פרקים ציבוריים.

תקנה 21. מינהלת היערות, המירעים והשמירה על הקרקע תכלול את המחלקות הבאות:

- א. מחלקת השמירה על הקרקע.
- ב. מחלקת שדות המרעה הטבעיים.
- ג. מחלקת המשתלות.
- ד. מחלקת הייעור.
- ה. מחלקת התביעות והקנסות.
- ו. מחלקת מדידת הקרקעות ונכסי הממלכה.
- ז. מחלקת ניהול היערות והגנתם.

המחלקות המינהלתיות

תקנה 22. במיניסטרונין יוקמו המחלקות המינהלתיות הבאות:

- א. מחלקת הלישכה.
- ב. מחלקת החשבונות.
- ג. מחלקת ענייני הפקידים.
- ד. מחלקת המחסנים והציוד.
- ה. מחלקת ההובלה.

תקנה 23. השר ימנה ראש מחלקת על כל אחת מן המחלקות המפורטות בתקנה 22 מתקנות אלה מבין פקידי מיניסטרונין בהמלצת הסגן. ראש המחלקה יהיה אחראי בפני הסגן ישירות באופן שהדבר יהיה כפוף להוראות תקנות השירות האזרחי והטבלה המצורפת לתקנות החקפות בדבר הרכבי משרות המיניסטרונינים ומישרדי הממשלה.

תקנה 24. השר יקבע, בהמלצת המנהל, את מס' הפקידים במשרדו הנחוץ לעבודה במחלקות אלה. על פקידים אלה יוטל לבצע את עבודות משרדם במסגרת אותה מחלקה וכל אחד מפקידים אלה יהיה קשור למנהל משרדו באמצעות ראש המחלקה אשר ייחשב כממונה הישיר עליהם בתחום המותר על פי תקנות הרכבי משרות המיניסטרונינים ומישרדי הממשלה והטבלה המצורפת אליהן.

ה ל י ש כ ה

תקנה 25. להלן תפקידי המחלקה:

א. אירגון ההתכתבות של המיניסטרונין ומישרדיו, שמירה על המסמכים והתיקים הנחוצים להם, אחזקתם והפיקוח על פעולות השיכפול.

ב. הפיקוח על *המשרד* והאחראים על אגפי המיניס-טרונין ומישרדיו.

מחלקת החשבונות

תקנה 26. להלן חפיקי די המחלקה:

א. הכנת הצעת התקציב השנתי של המיניסטרונין ומישרדיו.
ב. אירגון המסמכים וטבלאות המשכורות החודשיים, ביצוע צווי ההוצאות באופן שיעלה בקנה אחד עם חוק התקציב הכללי לתקנות הכספים וכך ניהול התיקים וספרי החשבונות כפי שמחייב על-פי תקנות הכספים והוראות המיניסטרונין ומישרדיו.

ג. עמידה בהתחייבויות הכספיות הקבועות כלפי האירגונים הבינלאומיים וניהול חשבונאות ופיקוח כספי הקשור לכל המיפעלים או התוכניות החקלאיות המשותפות במסגרת מה שיותר בהסכמים הבינלאומיים או המטביים.

ד. הגשת דו"ח חודשי כל מצב כספי של המיניסטרונין ומישרדיו למועצת התיכנון ולסגן השר ומנהל משרד המיניסטרונין.

ענייני הפקידים

תקנה 27. מחלקה זו תישא בתפקידים וקבועים בתקנות השירות האזרחי מט' 23 לשנת 1966 או חיקונים כלשהם שחלו בהם או כל חקיקה שבאה במקומם.

תקנה 28. הכנת ואירגון על העניינים הקשורים בפקידי המיניסטרונין ומשרדיו אשר מיועדים להישלח במשלחות לימודים או קורסי הדרכה לחו"ל.

המחסנים והציוד

תקנה 29. להלן התפקידים המוטלים על מחלקה זאת:
א. אירגון תיקי האפסנאות, פיקוח, תחזוקה ושמירת הציוד, החפצים והמכשירים הנמצאים במחסנים הראשיים או המיבניים של המיניסטרונין ומישרדיו וזאת בהתאם להוקים והתקנות.

ב. אירגון ענייני שכירת המיבנים והנכסים דלא
ניידי, רכישת האדמות הנהוצות למיניסטריון
ומישרדיו, ניהול ואירגון החקיקים הקשורים בה
תוך שיתוף פעולה עם ההוגים המוסמכים.

ג. הבטחת הציוד, החפצים והמכשירים, אשר אופי
העבודה במיניסטריון ובמישרדיו מחייב את השימוש
בהם, בהתאם לחוקים והתקנות החקיקים.

ת ו ב ל ה

תקנה 30. להלן תפקידי מחלקה זאת:

א. אירגון השימוש באמצעי התובלה השייכים למיניס-
טריון ומשרדיו.

ב. בדיקת רשימות הנסיעה, צריכת הדלק של המכוניות
והבטחת החזקתן וכשרותן.

מנהלות החקלאות במחוזות

תקנה 31. במרכז כל איזור תורכב מנהלת החקלאות שבראשה יעמוד
פקיד הקלאי בעל כישורים מדויקים גבוהים והוא יקרא
מנהל החקלאות באיזור. המנהלה תיטול גם נציג של
כל אחד מישרדי המיניסטריון ומחלקותיו לפי הצורך
ודרישות העבודה.

תקנה 32. מנהל החקלאות באיזור יושב באחראי ישירות בפני
סגן השר על ביצוע המדיניות החקלאות טקבעה.

תקנה 33. נציגי מישרדי ומחלקות המיניסטריון במחוזות יהיו
קשורים, מבחינה מנהלתית אדמיניסטרטיבית, עם מנהל
החקלאות באיזור, ומבחינה מקצועית- עם מנהלי משרדיהם.

תקנה 34. בכל מחוז או נפה או נפת משנה יורכב-לפי הצורך-
מנגנון למינהלת החקלאות הנמצאת באיזור. כל אחד
מפקידי האירגון יהיה קשור לנציג משרדו במרכז
האיזור.

תקנות כלליות

תקנה 35. השר רשאי להוציא הוראות, שייראו לנכון על ידו, לביצוע הוראות תקנות אלה.

תקנה 36. יבוטלו תקנות "אירגון וניהול מיניסטריון החקלאות מס' 29 לשנת 1966" והוראות החרות כלשהן הקבועות בתקנות אחרות - במידה ויעמדו בסחירה להוראות התקנות (הנוכחיות) למעט תקנות השירות האזרחי מס' 23 לשנת 1966.

17/10/1966

אל-חוסיין אבן טלאל

שר המשפטים
סמעאן דאוד

שר החינוך והתרבות
ד'וקאן אל-הנדאוי

שר הבריאות
אהמד אבוי קורה

שר הפנים לעניינים
עירוניים וכפריים
קאסם אל-רימאני

שר המדינה לענייני ראשות
השרים ושר הכספים לפועל
סעיד אל-דג'אני

שר התובלה
מחמד טוקאן

שר החקלאות
אסמאעיל חג'אזי

שר הפנים ושר המדינה
לענייני ראשות מועצת השרים
עבד אל-והאב אל-מג'אלי

ראש השרים, שר ההגנה
ושר החוץ לפועל
וצפ' אל-תל

שר התחבורה,
הטלגראף והד'אר
פצ'ל אל-דלקמויני

שר ההסברה

עבד אל-חמיד שחף

שר הכלכלה הלאומית
חאתם אל-זעבי

שר העבודות הציבוריות
יחיא אל-חטיב

שר הבינוי והפיתוח
ושר לעניינים סוציאליים
ועבודה בפועל
נצפת כמאל

* * *

אנו, אל - חוסיין הראשון מלך הממלכה הירדנית ההאשמית
עפ" סעיף 31 מהחוקה
ובהסתמך על החלטת הסינט ובית הנבחרים
מאשרים את החוק הבא ומצווים לפרסמו ולצרפו לחוקי הממלכה.

חוק מס' 20 לשנת 1958*

חוק המשתלות

- סעיף 1. - חוק זה ייקרא "חוק המשתלות לשנת 1950" והוא
יכנס לתוקפו החל מתאריך פרסומו בעיתון הרשמי.
- סעיף 2. - המונחים והביטויים הבאים יבוא במשמעויות המוקצות
להם להלן אלא אם כן יורה הקשר הדברים אחרת:
א. המלה "משתלה", פירושה כל קרקע, ויהייה שטחה
קטן אשר יהייה, מגודרת או בלתי מגודרת, המשמשת
למטרות נביטת זרעי עצי פרי או עצי סרק, או
גזעיהם או שניהם גם יחד, וזאת במטרה להרכיבם
ואח"כ למכור אותם לחקלאיים בתוך הממלכה או
מיחוצה לה.
- ב. המלה "מפקח", כוללת כל פקיד שיחמנה או ייבחר
על ידי שר החקלאות למטרת הפיקוח על פעולות
המשתלות.

*פורסם בעיתון רשמי 1373 מתאריך 3/3/58

ג. הביטוי "בעלי המשתלה" - פירושה: האדם האחראי על הנהלת המשתלה.

סעיף 3. - אסור להתחיל בעבודות המשתלות בחבל ארץ כלשהיא של הממלכה בלא רישיון ממניסטריון החקלאות בהתאם לטופס שנקבע בטבלה המצורפת לחוק זה.

סעיף 4. - הבקשות למתן רישיון למשתלות תוגשנה על הטופס שנקבע בטבלה המצורפת לחוק זה למשרדי מניסטריון החקלאות. על הפקיד האחראי לערוך ביקורת בקרקע המיועדת לנטיעה ולהעביר את הבקשה בצירוף הדו"ח שלו לעיון השר.

סעיף 5. - אם וכאשר יאשר שב... החקלאות מתן רישיון כל שהוא, הוא יחזיר את הבקשה בצירוף אישורו אל האחראי אשר שלח את הבקשה על מנת להוציא את הרישיון לאדם שהגיש את הבקשה וזאת לאחר שאותו אדם ישלם אגרת רישיון. במקרה של סירוב, תימסרנה למגיש הבקשה הסיבות שבעטיין נדחתה הבקשה.

סעיף 6. - אסור להעניק רישיון למשתלה אם העשבים המזיקים המפורטים להלן גדלים על אדמת המשתלה:

שמו המדעי

שם הצמח בערבית

אל - נגיל

אל - סעידה

אל - קראם

אל - חלפאא'

אל - האלוך

סעיף 7.- המשתלות הפרטיות והמשתלות שתוקמנה ע"י משרדים רישמיים, זולת מינסטריון החקלאות, או שתוקמנה ע"י מוסדות פרטיים. תהיינה כפופות לפיקוח מינסטריון החקלאות ותחויבנה לבצע את כל ההוראות אשר תוצאנה ע"י פקידי המינסטריון המוסמכים.

סעיף 8.- מינסטר החקלאות או מי שימונה על ידו יכנס כל שנה החל מסוף חודש אוגוסט את בעלי המשתלות. בכינוס ידונו בהוצאות היצור ויחליטו על תאריך המכירה ומחירה לעונת החקלאות. המחירים יהיו מחייבים.

סעיף 9.- שר החקלאות רשאי לשלול רשיון של משתלה במקרים הבאים:
א. אם יתברר שבעלי המשתלה אינו מייצר עצים טובים במשתלתו בשל חוסר מומחיות או שאין לו מומחים לענייני משתלות.

ב. אם יתברר שבעלי המשתלה אינו מדביר את המחלות והמזיקים ואינו משרש את העשבים המשיקים הגדלים בין העצים.

ד. אם יחברר שבעל המשחלה אינו מטפל כראוי בעקירת העצים והגזעים על כל שורשיהם, או שהוא מוכר עצים בעלי שורשים מעוקמים, או גבעולים פצועים או שרוטים או רקובים.

סעיף 10. - א. - אסור למכור עצים ששורשיהם או גבעוליהם מוכיחים שהם מכילים ביצים או סימנים של חרקים מכרסמים כגון: כגון: אל - דידאו אל- שריטיה)
או אל - קאדוח , או אל - קאדוח אל -
כביר ( ) או אל - קאדוח אל - דגיר בעצי
תפוחים ( ) או קאדוח הענף והגבעול
( ) או מזיק מהמזיקים השונים או עובש
או מחלות כגון הריקבון השחור והלבן בשורשים או
אל - קלב אל - אסוד בעצי תפוחים או מחלה אחרת
כלשהיא שלפי דעת המפקח המיצו היא מסוכנת.

ב. שר החקלאות, בהמלצת סגן השר, רשאי לצוות להשמיד כמות כל שהיא של עצים נגועים לבלתי כשרים לנטיעה והפצה.

סעיף 11. - נאסר ריבוי שקדים למעט דובדובנים בכל המשחלות הפרטיות.

סעיף 12. - שר החקלאות רשאי להגביל את מספר המשחלות המורשות ולהמנע ממתן רשיון למשתלה חדשה, אם יראה שמספר המשחלות בממלכה מספיק ליצור העצים שהמדינה זקוקה להם.

סעיף 13. - על בעלי המשתלה לשמור אצלו חיק שיסופק לו ע"י מחלקת הגננות ומינסטריון החקלאות ובו הוא ירשום את הפרטים הדרושים ע"פ הוראות המפקח המקצועי.

סעיף 14. - שר החקלאות רשאי להעניק גמול כספי בערך שאינו עולה על 4 דינר לבעלי משתלה כלשהיא שמשלתו מהווה מופת מבחינה הטיפול בא.

סעיף 15. - חשבונות המשתלה יהיו כפופות לביקורת חשב הממשלה.

סעיף 16. - אגרה רישוי שנתיית בסך 500 פלס חיגבה עבור המשתלה.

סעיף 17. - כל מי שיפר הוראה כל שהיא מהוראות חוק זה או הוראות של תקנות כלשהן שהוצאו על פיו - ייענש בקנס שלא יעלה על 25 דינר.

סעיף 18. מועצת השרים, בהמלצת שר החקלאות, רשאית להוציא תקנות לביצוע הוראות חוק זה.

סעיף 19. - ראש השרים ושר הכספים והחקלאות אחראים לביצוע הוראות חוק זה.

אל - חוסיין בן טלאל

10/2/1958

ראש השרים

שר הכספים

שר החקלאות

אברהים האשם

אנסטאס חנאינא

עארף אל-פאיז